

1.2 Zjawisko narkomani w Polsce - przegląd badań.

Narkotyki przedarły się do cywilizacji z tak dużą siłą, używa ich już dziesiątki tysięcy milionów ludzi. W Polsce najważniejszym dokumentem, który reguluje problematykę narkomanii jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii Dz.U. z 2018 r. poz. 1030. Zgodnie z nią na terenie Polski import, produkcja i pośrednictwo jak i tak samo posiadanie narkotyków jest nielegalne. Niestety przepis ten jest martwy ze względu na ogromną podaż narkotyków oraz braku zwalczania przestępczości narkotykowej, również tej internetowej. Otwarte granice w Europie, przenoszenie trendów doprowadziło do ich obecności na naszym kontynencie. Źródeł tego zjawiska powinniśmy dostrzegać w także w trendach kulturowych, tzw. społeczeństwo otwarte oraz działań do obniżenia norm moralnych. Elementem tego procesu jest podważanie roli kościołów oraz religii. Niestety, ale narkotyki są jednym z w. środków niszczenia naszej kultury. Nowe zjawiska, jakie obserwujemy na polskim rynku narkotykowym to:

- promowanie niemedycznego używania leków w celu uzyskania stanów narkotycznych
- zakładanie przez młodych narkomanów własnych portali promujących określone substancje i ich używania.

Pojawiają się oferty do określonych grup celowych: nastolatków dysponujących dużymi zasobami finansowymi. Pewną polską specyfiką jest dość duży popyt wśród młodzieży na amfetaminę, sterydy anaboliczne, a także leki zawierające pseudo efedrynę np. tabletki powstrzymujące katar, które w stosowanych w dużych ilościach mają te samo działanie. Wydaje się, że źródłem tego zjawiska jest to, że ten typ substancji pozwala na ulepszenie sprawności umysłowej lub fizycznej i jest wspomagaczem przed egzaminami, sprawdzianami lub w ciężkim wysiłku. Narkotyki zostały rozniesione po całej Polsce. Młodzi ludzie często wykorzystują zaufanie rówieśników co sprzyja delirowaniu. Powstają również grupy obstające przy legalizacji np. marihuany. Co ważne, większy procent np. uczniów przebywających w szkole-potwierdzając dane naukowe boi się mówić, że problem narkotyków dotyczy tej placówki. Tak naprawdę nie ma w Polsce szkoły wolnej od narkotyków.

Ważnym podmiotem w obszarze badań jest Rada ds. Badań Naukowych KBPN, która została ustanowiona przez dyrektora Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii w 2011 roku. Rada jest ciałem doradczym i opiniotwórczym. Składa się z 7 członków, mianowanych ze względu na ich wiedzę i doświadczenie w zakresie badań związanych z uzależnieniami. Odpowiada za inicjowanie badań, określanie potrzeb i priorytetów w dziedzinie uzależnień. W

ramach zadań określonych w Narodowym Programie Zdrowia, Rada inicjuje i wspiera badania naukowe w zakresie redukcji popytu i podaży narkotyków.

Infografika, liczb a identyfikacji NSP w podziale na grupy substancji w latach 2012r-2019 r.

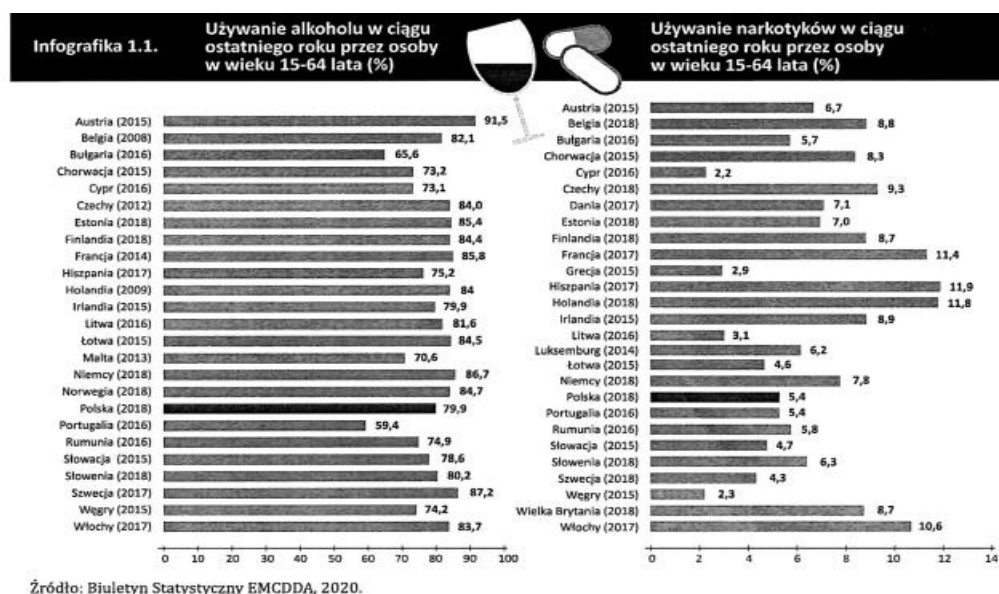
Rok	Substancje	Liczby
2012	Piperazyny, opioidy, fentolaminy	0 2050 2030
2013	Inne opioidy fetetylaminy	4600 4200 2050
2014	Inne opioidy feletynaminy	5100 5000 2500
2015	Inne piperazyny benzodiazepiny fentolaminy opioidy kanabidoidy	18000 16000 15500 17000 15000 6000
2016	Inne katynony fenetylaminy opioidy kanabinoidy	25800 25700 25600 25200 5500
2017	Inne opioidy benzodiazepiny fenetylaminy katynony kanabinoidy	18000 16000 15500 15100 1300 2500

¹„Jednym z podstawowych źródeł danych o skali używania substancji psychoaktywnych są reprezentatywne ogólnopolskie badania w populacji generalnej. Wyniki badań przeprowadzonych w populacji generalnej przedstawione na [infografice](#) 1.1 potwierdzają, że używanie narkotyków jest o wiele mniej rozpowszechnione niż picie napojów alkoholowych. Wyniki ostatnich badań z lat 2018/2019 dotyczących skali używania substancji psychoaktywnych w populacji generalnej są szerzej omówione w tej edycji Raportu. Według danych z tych badań odsetek osób, które miały kontakt z narkotykami w ciągu ostatniego roku w Polsce jest kilkunastokrotnie niższy od odsetka osób mających kontakt z alkoholem. Używanie alkoholu w ciągu ostatniego roku odnotowano w Polsce na poziomie 79,9% (badanie z 2018 roku), podczas gdy w przypadku narkotyków odsetek wyniósł 5,4% (dane dla osób w

---

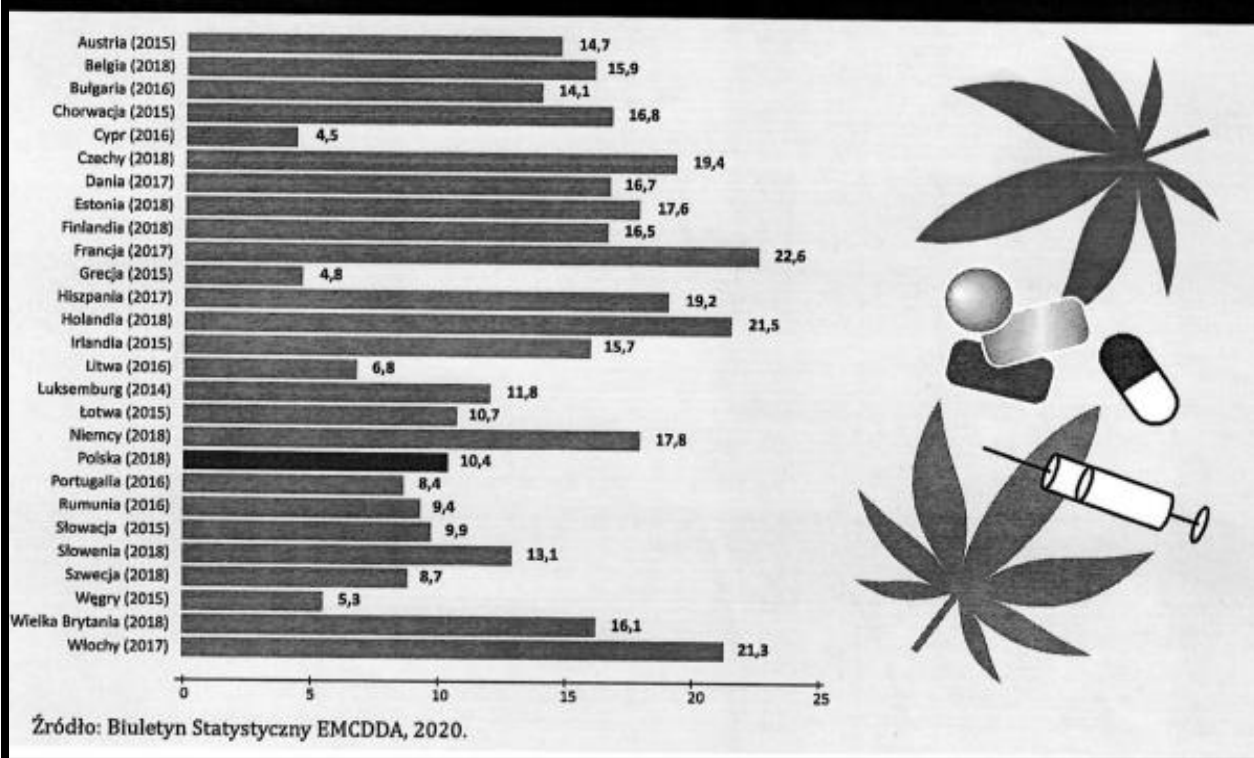
¹ Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020 r. str. 8 pdf

wieku 15-64 lata). W 18 krajach zarejestrowano wyższe wskaźniki używania nielegalnych substancji psychoaktywnych niż w Polsce. Najwyższe rozpowszechnienie używania narkotyków odnotowano w Hiszpanii (11,9% w 2017 roku), Holandii 11,8% (2018), Francji 11,4% (2017). Są to kraje, gdzie dane dotyczące używania narkotyków w ciągu ostatniego roku wskazują, że jest ono co najmniej dwa razy wyższe niż w Polsce. Najniższy odsetek rozpowszechnienia używania odnotowano na Cyprze (2,2% w 2016 roku) oraz na Węgrzech (2,3% w 2015). Wskaźniki dla tych i innych krajów zostały przedstawione na infografice 1.1”

² „W krajach z najwyższymi wskaźnikami, jak we Francji (22,6% w 2017 roku), Holandii (21,5% – 2018) oraz we Włoszech (21,3% w 2017 roku) jest to co piąta osoba. W Polsce odsetek osób używających narkotyków w wieku 15-34 lata wyniósł 10,4% (2018), mimo to Polska nadal znajduje się w grupie krajów o niższych wskaźnikach. Więcej danych – infografika 1.2”

Infografika 1.2. Używanie narkotyków w ciągu ostatniego roku wśród osób w wieku 15-34 lata (%)

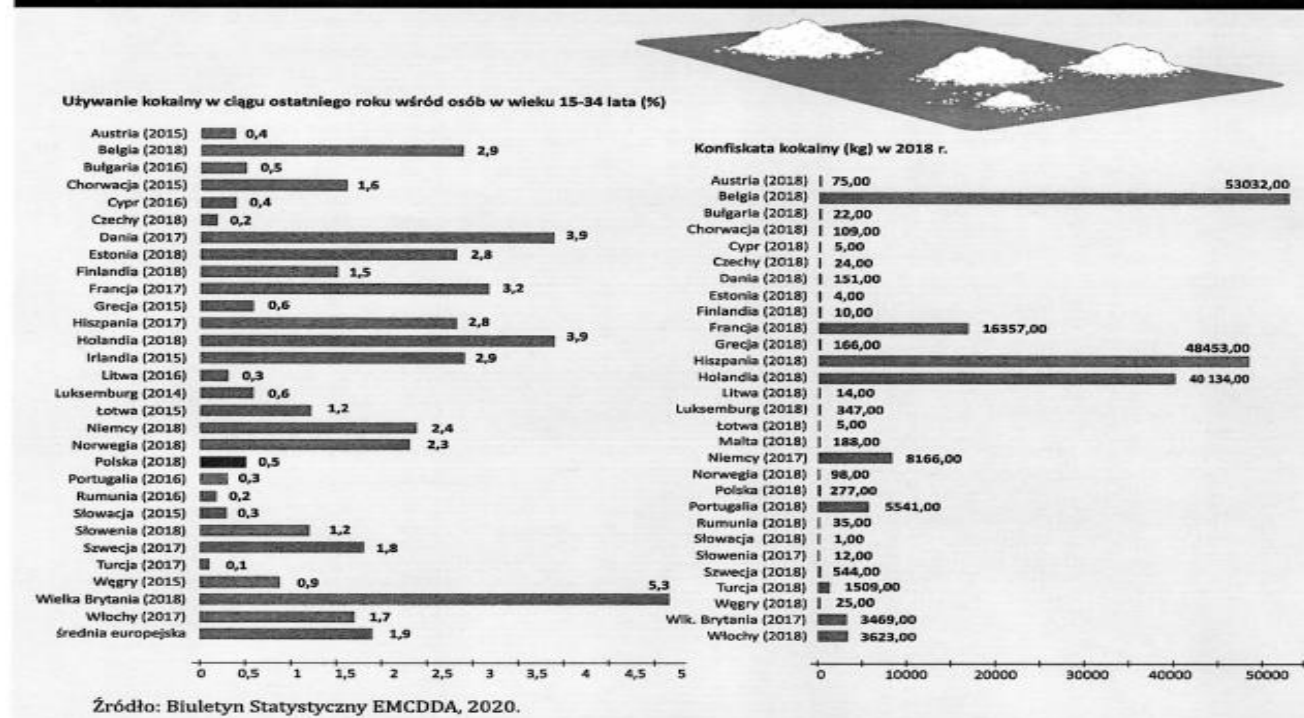
³„Według ostatniego badania Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Kantar Polska z 2018 roku w populacji generalnej marihuana była najczęściej używanym narkotykiem. Natomiast w całej badanej populacji (15-64 lata) wyższy odsetek odnotowano wśród mężczyzn – 16,4% niż wśród kobiet – 7,7% w przypadku wskaźnika używania kiedykolwiek w życiu. Analizując używanie marihuany i haszyszu w ciągu ostatniego miesiąca odnotowujemy 2% badanych używających tej substancji (15-64 lata). Jednakże w młodszych grupach wiekowych odsetek ten jest o wiele wyższy, bo wynosi 4,4% (15-24 lata) oraz 3,9% (25-34 lata). odsetkiem 12,1%. Do jej zażywania przyznało się 7,8% badanych w wieku 15-34 lata.

⁴„Kokaina należy do grupy nielegalnych substancji psychoaktywnych, których poziom rozpowszechnienia w Polsce nie jest wysoki. Wyniki badań w populacji generalnej pokazują, że wśród młodych dorosłych odsetek użytkowników wyniósł 0,5%, a według danych dotyczących zgłaszalności do leczenia, tylko 2,2% osób podjęło leczenie z powodu uzależnienia od kokainy. Dane dotyczące używania kokainy oraz ilości zabezpieczonego narkotyku zostały przedstawione na infografice 1.5.”

³ Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020 r. str. 9 pdf

⁴ Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020 r. str. 11 pdf

Infografika 1.5. Kokaina

⁵ „Najwięcej osób badanych wskazało alkoholizm jako największy problem społeczny (15,8%), a na drugim miejscu zanieczyszczenie środowiska (14,1%). Co dziesiąta osoba wskazała na przestępczość gospodarczą (11%) oraz narkomanię (10,1%). Najbardziej popularnymi nielegalnymi substancjami wśród osób badanych była marihuana i haszysz, czyli przetwory konopi indyjskich. Do kontaktów z tą substancją psychoaktywną kiedykolwiek w życiu przyznało się 12,1% badanych. W poprzednim pomiarze z 2014 roku odnotowano wyższy odsetek – 16,3%. Pozostałe substancje są o wiele rzadziej używane niż konopie indyjskie. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia odnotowujemy „dopalacze” (nowe substancje psychoaktywne) – 3,9% (1,3% w 2014 roku), a następnie amfetaminę – 2,4% (1,7% w 2014 roku), halucynogeny – 1,4% i ekstazy – 1% (1,7% w 2014 roku). Konsumpcja pozostałych substancji nie przekroczyła poziomu 1,0%. Do używania jakiegokolwiek narkotyku przyznało się 16,1% badanych i jest to podobny odsetek jak w badaniu z 2014 roku: 16,4%.”

Omówienie danych w Raporcie zostało przeprowadzone na podstawie sumy odsetków odpowiedzi oceniających problem jako „bardzo ważny” i „ważny”. Według oceny respondentów na pierwszym miejscu lokuje się zanieczyszczenie środowiska 79,4%. Na drugim mamy problem alkoholizmu oraz przemoc w rodzinie z takim samym odsetkiem 78,4%. Na trzeciej pozycji są kolejne problemy społeczne: przemoc i agresja na ulicach oraz picie

⁵ Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020 r. str. 14 pdf

alkoholu przez młodzież – 76,8%. Niewiele mniejszy odsetek odnotowujemy w przypadku zjawiska narkomanii (75,2%). Zjawisko bezrobocia według opinii badanych nie jest wysoko oceniane, ale prawdopodobnie ulegnie to zmianie w związku z pandemią koronawirusa i nadchodzącym kryzysem gospodarczym.

⁶ Tabela 1.1 ocena ważności różnych problemów społecznych na poziomie kraju(odsetek respondentów) 2018/2019 (%)

	Bardzo ważne	Ważne	Średnio ważne	Mało ważne	Nie ważne	Trudno powiedzieć
1. Przestępczość gospodarcza	27,7	44,7	18,7	5,8	1,5	1,6
2. Przestępczość pospolita	28,8	44,3	18,8	5,1	1,1	1,9
3. Narkomania	33,6	41,6	17,4	5,4	1,3	0,7
4. Zanieczyszczenie środowiska	37,5	41,9	17,4	5,4	1,3	0,7
5. Alkoholizm	35,7	42,7	15,9	4,1	1,0	0,5
6. Kryzys moralny	18,4	38,0	27,1	9,8	2,6	4,1
7. Zły stan zdrowia społeczeństwa	28,5	43,8	19,7	5,6	1,0	1,3
8. Obniżenie stopy życiowej	25,6	42,4	23,1	5,5	1,3	2,0
9. Sytuacja mieszkaniowa	26,7	46,3	19,1	5,9	1,0	1,0
10. Przemoc w rodzinie	37,5	40,9	15,3	4,3	1,2	0,9
11. Przemoc i agresja na ulicach	32,9	43,9	16,2	5,2	1,3	0,6
12. Picie alkoholu przez młodzież	35,4	41,4	16,8	4,5	1,2	0,6
13. Bezrobocie	30,1	40,9	18,4	7,3	1,9	1,3
14. ADIS	23,3	34,9	21,7	11,6	3,0	5,4

⁷ Tabela 1.2 Rozpowszechnienie używania (%) 15-64 lata -Używanie kiedykolwiek w życiu (%).

⁶ Raport o stanie Narkomanii w Polsce str. 14, pdf

⁷ Tabelka 1.2 zawarta z Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020 r. str. 14, pdf

	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Niższy CI 95 (ogółem)	Górny CI 95 (ogółem)
1.Jakikolwiek narkotyk	21,9%	10,3%	16,1%	14,8%	17,5%
2.Konopie indyjskie	16,4%	7,7%	12,1%	10,9%	13,3%
3.opioidy	1,3%	0,4%	0,9%	0,6%	1,3%
4.Heroina	1,3%	0,4%	0,8%	0,5%	1,2%
5.inne opioidy	0,3%	0,0%	0,1%	0,0%	0,3%
6.Kokaina (ogółem w tym crack)	1,1%	0,4%	0,7%	0,5%	1,1%
7.Amfetaminy	3,3%	1,4%	2,4%	1,8%	3,0%
8.Estasy	1,3%	0,7%	1,0%	0,7%	1,4%
9.Halucynogeny	1,7%	1,1%	1,4%	1,0%	1,9%
10.LSD	1,3%	0,7%	1,0%	0,6%	1,4%
11.Inne Halucynogeny	0,9%	0,9%	0,9%	0,6%	1,3%
12Rozpuszczalniki lub Inhalatory	0,5%	0,2%	0,3%	0,2%	0,6%
13.Sterydy anaboliczne	1,3%	0,1%	0,7%	0,4%	1,1%
14.GHB (pigułka gwałtu)	0,3%	0,0%	0,1%	0,0%	0,3%
15.Dopalacze (nowe substancje psychoaktywne)	5,3%	2,6%	3,9%	3,3%	4,7%

⁸ Tabela 1.5 Sposób postrzegania użytkowników narkotyków (wszystkie wskazania, odsetki respondentów).

wskazania	2015	2018/2019
1. Człowiekiem chorym	91,3%	81,0%
2. Przestępcą	18,1%	21,9%
3. Człowiekiem nieszczęśliwym	85,9%	69,4%
4. Osobą mającą zły wpływ na innych	72,7%	65,4%
5. Osobą o dużej wrażliwości	33,0%	28,8%
6. Dziwakiem, człowiekiem, który wyróżnia się wyglądem, zachowaniem	46,6%	45,4%
7. Niebieskim ptakiem, pasożytem społecznym	35,8%	45,5%
8. Awanturnikiem, chuliganem	30,6%	39,6%
9. Człowiekiem, którego otoczenie nie rozumie	59,8%	43,8%
10. Człowiekiem, któremu nie powiodło się w życiu	59,2%	53%
11. Kimś innym	5,9%	4,1%

⁹ Tabela 1.6 Preferowana strategia postępowania wobec osób uzależnionych od narkotyków (wszystkie wskazania, odsetki respondentów)

Wskazania	2015	2018/2019
Leczenie	94,4%	92,1%
Izolowanie od społeczeństwa	31,8%	52,2%
karanie	23,9%	29,4%
Pomoc, otoczenie opieką	91%	81,5%
Pozostawienie samym sobie	5,1%	13,1%
Dawanie narkotyków	1,8%	6,4%

¹⁰ Tabela 2.1 Liczba zgonów z powodu przedawkowania narkotyków 12. oraz wskaźnik zgonów na 100 000 mieszkańców (2018 r. wg województw)

---

⁹ Tabelka 1.6 zawarta z Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020 r. str. 16, pdf

¹⁰ Tabelka 1.2 zawarta z Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020 r. str. 20, pdf

województwa	Liczba zgonów 2018	Wskaźnik śmiertelności na 100 tys. 2018
Dolnośląskie	15	0,52
Kujawsko-pomorskie	12	0,58
Lubelskie	2	0,09
Lubuskie	6	0,59
Łódzkie	21	0,85
Małopolskie	16	0,47
Mazowieckie	19	0,35
Opolskie	1	0,10
Podkarpackie	8	0,38
Podlaskie	4	0,34
Pomorskie	19	0,82
Śląskie	38	0,84
Świętokrzyskie	0	0
Warmińsko-mazurskie	16	1,12
Wielkopolskie	7	0,20
Zachodniopomorskie	15	0,88
Polska	199	0,52

¹¹ „Substancje oddziałujące na sposób widzenia świata uzyskały status składników naszej egzystencji. Używamy ich regularnie-łykając tabletkę by uśmierzyć ból, albo wyeliminować napięcie wewnętrzne”

Analizując tabele i podsumowując ten rozdział można stwierdzić, że problem narkomani w Polsce w latach 2018/2019 jest ważny i znajduje się w raporcie na trzecim miejscu. Odsetek respondentów wynosi 33,6. Natomiast rozpowszechnianie narkotyków ogólnych wynosi 17,5 %. Sposób postrzegania narkotyków przez ludzi chorych wynosi aż 81%. Niezrozumiałe też są strategie leczenia który wynosi 92,1%. Liczba zgonów w województwie śląskim wynosi 38. Łącznie w całej Polsce w 2018 r. 199 osób. Podałam najwyższe wartości, ponieważ zasługują na uwagę. Oczywiście porównując rok 2015, można stwierdzić, że zmalały. Daje to nadzieję, że zjawisko narkomanii w Polsce w małym stopniu zanika, ale i tak utrzymuje się na wysokim poziomie mimo przepisów prawnych i opłakanych konsekwencji dla jednostek.

---

¹¹ Narkotyki i Nastolatki, Gdańskie wydawnictwo Psychologiczne 2007 str. 37